

12. Яворська І. С. Кадровий потенціал та шляхи його підвищення // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.srw.kspu.edu/?p=684>

13. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13.12.1991 № 1977-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 12, ст.165

14. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів» від 01.03.1999 № 309 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/309-99-%D0%BF>

15. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про атестацію наукових працівників» від 13.08.1999 № 1475 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1475-99-%D0%BF>

16. Постанова КМУ «Про умови оплати праці працівників бюджетних науково-дослідних установ і організацій та інших наукових установ Національної академії наук» від 31.01.2001 № 74 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74-2001-%D0%BF>

УДК 342.95

Кукшинова О. О., к.ю.н., доцент кафедри кримінального та адміністративного права Одеського національного морського університету

Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх

Стаття присвячена особливостям адміністративної відповідальності неповнолітніх. Розглянуто поняття адміністративної відповідальності неповнолітніх, досліджено заходи впливу, які застосовуються до неповнолітніх, запропоновано внесення науково обґрунтованих змін до чинного законодавства щодо адміністративної відповідальності неповнолітніх.

Ключові слова: адміністративний проступок, адміністративні стягнення, заходи впливу, адміністративна відповідальність неповнолітніх.

Статья посвящена особенностям административной ответственности несовершеннолетних. Рассмотрено понятие административной ответственности несовершеннолетних, исследованы меры воздействия, которые применяются к несовершеннолетним, предложено внесение научно обоснованных изменений в действующее законодательство относительно административной ответственности несовершеннолетних.

Ключевые слова: административный проступок, административные взыскания, меры воздействия, административная ответственность несовершеннолетних.

The article is devoted to peculiarities of administrative responsibility of minors. The concept of administrative responsibility of minors, investigated measures that apply to minors, proposed the introduction of scientifically based changes to the existing legislation with regard to administrative liability of minors.

Keywords: administrative offences, administrative penalties, sanctions, administrative responsibility of minors.

Актуальність дослідження. Україна стала на шлях побудови правової держави та створення демократичного суспільства, в якому провідне місце займають загальнолюдські цінності. Необхідною умовою побудови демократичної правової держави є забезпечення прав і свобод людини, особливо дитини, чітке правове визначення статусу неповнолітніх, в тому числі як суб'єктів адмі-

ністративної відповідальності, підвищення ефективності заходів, спрямованих на надійне забезпечення їх правового захисту, підвищення ефективності діяльності державних органів щодо попередження правопорушень серед цієї категорії осіб.

Притягнення до адміністративної відповідальності неповнолітніх, як суб'єктів адміністративної відповідальності, має певні особливості, які, на нашу думку, повинні бути відображені в законах. По-перше — це формування нової державно-правової політики, приведення законодавства України у відповідність із сучасними умовами й міжнародними нормами щодо захисту неповнолітніх, вимогами Мінімальних стандартних правил Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила від 29 листопада 1985 р.) [1]. Неповнолітні, як суб'єкти відповідальності, повинні знати і розуміти, що вони, як і всі громадяни, зобов'язані дотримуватись встановлених правил поведінки, поважати закони тому, що в разі їх порушення будуть нести відповідальність згідно із законом. По-друге, застосування адміністративного впливу до неповнолітніх, повинно здійснюватися на засадах неухильного дотримання процесуальних норм, гуманного ставлення до їх духовного стану, забезпечення їх права на захист, справедливої оцінки вчиненого проступку і невідворотного застосування заходів відповідного адміністративного впливу.

За даними МВС України, тільки у 2014 році виявлено майже 27,5 тис. неповнолітніх правопорушників. Кількість малолітніх правопорушників зростає у 17 регіонах країни. Із цієї кількості майже дві третини не навчалися і не працювали, кожен третій належить до учнівської молоді. Жахливо те, що підліткова злочинність дедалі набуває більш організованого характеру. Понад 70 відсотків дітей вчиняють правопорушення у складі груп, у тому числі за участю дорослих. Вказане обумовлює актуальність даної проблеми та внесення пропозицій, пов'язаних з удосконаленням законодавства щодо адміністративної відповідальності неповнолітніх.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема дослідження адміністративної відповідальності неповнолітніх недостатньо представлена у наукових працях. Питання адміністративної відповідальності у цілому і адміністративної відповідальності неповнолітніх, зокрема, висвітлені у працях таких вчених-адміністративістів, як: В.С. Анджиєвського, Д.М. Бахраха, М.І. Ветрова, І.О. Галагана, І.П. Голосніченко, С.Т. Гончарука, Є.В. Додіна, І.К. Ігошева, Д.П. Калаянова, А.П. Ключніченко, Л.В. Ковалюк, Т.О. Коломоєць, А.Т. Комзюк, В.К. Колпакова, С.Ф.Константінова, Я.М. Квітки, Д.М. Лук'янця, М.П. Легецького, Б.М. Лазарева, Н.М. Мироненко, Г.М. Мінковського, О.І. Остапенко, О.П. Рябченко, В.П. Столбового, М.С. Студенікіної, Ю.О. Тихомирова, Я.Ю. Шевченко, О.М. Якуби та інших. Розробки вчених присвячені переважно дослідженню інституту адміністративної відповідальності в цілому, водночас, окреме дослідження з проблемних питань адміністративної відповідальності неповнолітніх так і не було проведене, більша увага приділялась профілактичній (попереджувальній) діяльності правопорушень, які вчинюються неповнолітніми.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі аналізу чинного законодавства України та опрацювання теоретичних положень розглянути особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх, а також сформулювати пропозиції та рекомендації щодо її удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Згідно зі ст. 92 Конституції України [2]

адміністративна відповідальність визначена одним з основних видів юридичної відповідальності в Україні. Вона виступає наслідком невиконання чи неналежного виконання особою норм адміністративного законодавства, що тягне невідворотність реагування держави на адміністративні правопорушення (проступки) та встановлюється виключно її законами.

Основним нормативно-правовим актом, який передбачає адміністративну відповідальність неповнолітніх, є Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (далі - КУпАП) [3]. Однак, слід зазначити, що КУпАП не дає визначення адміністративної відповідальності, незважаючи на те, що Глава II його Загальної частини має назву «Адміністративне правопорушення і адміністративна відповідальність». Він лише обмежується вказівкою про те, що мірою відповідальності є адміністративне стягнення, яке застосовується з метою перевиховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення і запобігання вчиненню правопорушень.

КУпАП не закріплює визначення терміна «неповнолітній», хоча він широко вживається в ньому. Визначення цього терміну закріплено в Законі України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 5 лютого 1993 р. [4] відповідно до якого неповнолітні — це громадяни віком до 18 років. Поряд із терміном «неповнолітній» у КУпАП вживається термін «дитина», під яким в Законі України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 р. [5] розуміється особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно із законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше. Юридичне визначення поняття «діти» містить у собі поняття особи, яка не досягла повноліття. Тому, можна вважати терміни «неповнолітні» та «діти» синонімами за винятком тих випадків, коли термін «діти» застосовується щодо осіб, які досягли встановленого законом віку повноліття (наприклад, у цивільному та сімейному праві діти є спадкоємцями своїх батьків незалежно від віку).

Відповідно до ст.12 КУпАП адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення 16-річного віку, тобто законодавець встановлює вік настання адміністративної відповідальності - 16 років. У КУпАП відсутнє визначення поняття «неповнолітні», але ст. 13 передбачає відповідальність неповнолітніх, до яких, як вбачається, відносяться особи віком від 16-ти до 18-ти років. Водночас, у ст.184 КУпАП йдеться про вчинення правопорушень неповнолітніми у віці від 14-ти до 16-ти років, які ще нібито не є суб'єктами адміністративної відповідальності, але у цьому разі все ж таки може настати адміністративна відповідальність у виді накладання штрафу на законних представників неповнолітніх. Це за своїм змістом не є адміністративною відповідальністю неповнолітніх, а є відповідальністю законних представників за дії неповнолітніх. Таким чином, таке притягнення батьків неповнолітніх до адміністративної відповідальності справляє непрямої виховний вплив на неповнолітніх та вказує батькам на прогалину у вихованні, за допомогою чого здійснюється профілактика вчинення правопорушень, у тому числі повторних.

В адміністративно-правовій науці останнім часом наголошується на тому, що у сучасних умовах адміністративна відповідальність не виконує своїх функцій у боротьбі з девіантною поведінкою неповнолітніх, оскільки при притягненні до адміністративної відповідальності останніх (у переважній більшості випадків) засто-

совуються заходи виховного впливу, передбачені ст. 24¹ КУпАП, які не є адміністративними стягненнями і не призводять до настання юридичних наслідків для правопорушника. Застосування відповідних заходів до неповнолітніх правопорушників не дає бажаного результату, оскільки безкарність призводить до безвідповідальності [6, 12]. Тому, науковцями обґрунтовується зниження (у деяких випадках) віку адміністративної відповідальності до 14 років, оскільки неповнолітні у вказаному віці, в силу свого фізіологічного й психічного розвитку, повністю розуміють суть і наслідки своїх вчинків та поведінки і можуть керувати нею.

Сучасні адміністративісти виділяють наступні підстави адміністративної відповідальності взагалі та адміністративної відповідальності неповнолітніх: фактичні (вчинення особою особливого виду правопорушення – адміністративного (тобто наявність ознак такого правопорушення); юридичні (наявність в діях особи юридичного складу правопорушення – суб'єкту, суб'єктивної сторони, об'єкту, об'єктивної сторони); процесуальні (наявність процесуальних норм, які забезпечують притягнення винної особи до адміністративної відповідальності) [7, 127].

На питання про те, що є підставою адміністративної відповідальності, КУпАП чіткої відповіді не дає. Але загально прийнято вважати, що фактичною підставою для застосування адміністративного стягнення є факт вчинення адміністративного правопорушення [8, 139], що впливає із змісту ч. 2 ст. 9 КУпАП «Адміністративна відповідальність за правопорушення», передбачені КУпАП, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до чинного законодавства кримінальної відповідальності». Проте, на наш погляд, в КУпАП повинна бути окрема стаття, яка б чітко визначала підстави адміністративної відповідальності.

Відповідно до ст. 9 КУпАП адміністративним правопорушенням (проступком) визначається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, що посягає на державний або громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законодавством передбачено адміністративну відповідальність.

Слід зазначити, що не у всіх випадках, у тому числі при наявності фактичних підстав адміністративної відповідальності, неповнолітні притягуються до неї. Законодавець у ст. 17 КУпАП закріпив перелік обставин, що виключають адміністративну відповідальність, таких як крайня необхідність та необхідна оборона. Т.О. Коломоєць вказує, що закріплюючи їх у правових нормах, законодавець створює необхідні юридичні гарантії, які забезпечують охорону громадян від безпідставного накладання адміністративних стягнень за вчинення діянь, що зовні, хоч і підпадають під ознаки адміністративних правопорушень, але не мають суспільно шкідливого характеру і не є протиправними [9, 132].

Ще однією обставиною, що виключає застосування адміністративної відповідальності згідно зі ст. 17 КУпАП, є стан неосудності особи, яка чинить певні протиправні проступки. Більшість авторів, характеризуючи обставини, що виключають адміністративну відповідальність, розглядають крайню необхідність і необхідну оборону у сукупності, водночас перебування особи в момент вчинення дії чи бездіяльності, що підпадають під ознаки адміністративного правопорушення в стані неосудності, виділяють окремо [10, 24].

Цілком згодні з думкою Т.О. Коломоєць, яка зазначає, що фактичною (об'єктивною) підставою адміністративної відповідальності фізичних осіб, в

тому числі неповнолітніх, є вчинення діяння, передбаченого у статті Особливої частини КУпАП та в деяких інших законах. Суб'єктивною підставою є вина, форми якої визначені у ст. ст. 10 і 11 КУпАП. Правосуб'єктивні підстави адміністративної відповідальності визначені у ст. ст. 12–16 та 20 КУпАП. До них, зокрема відносяться вік відповідальності, осудність, а також ознаки спеціального суб'єкта, зокрема неповнолітніх [9, 46].

Таким чином, проведене дослідження дозволило дійти висновку, що можливість притягнення до адміністративної відповідальності виникає за наявності усіх трьох підстав адміністративної відповідальності, а саме: фактичної, юридичної та процесуальної. Якщо хоча б жодна з підстав відсутня, то притягнути до адміністративної відповідальності суб'єкта, який вчинив протиправне діяння, неможливо.

До неповнолітніх осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються заходи впливу (ст. 24¹ КУпАП) або адміністративні стягнення (ст. 24 КУпАП). Закріплення законодавцем пріоритетності у застосуванні до неповнолітніх заходів впливу, з одного боку, свідчить про гуманність вітчизняного законодавства та його відповідність міжнародним стандартам, з другого — визначає значимість виховного впливу на осіб віком від 16-ти до 18-ти років, які вчинили адміністративні правопорушення.

Адміністративні заходи, що застосовуються до підлітків, мають профілактичний характер і спрямовані, передусім, на досягнення морально-виховної мети. Умовно їх доцільно поділити на дві групи.

До першої групи необхідно віднести заходи громадського впливу, що не пов'язані з вжиттям заходів адміністративного стягнення. Відповідно до ст. 24¹ КУпАП за вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу: 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; 2) попередження; 3) догана або сувора догана; 4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання. Законодавець розглядає їх як заходи адміністративної відповідальності. В науковій літературі зазначається, що ці «заходи мають виховний характер, адміністративними стягненнями не визнаються», з чим ми цілком погоджуємось. На нашу думку, ці примусові заходи є санкцією, негативною оцінкою державою поведінки неповнолітніх осіб, які порушують правові норми. Крім того, законодавець встановив певне правило, за яким до таких осіб мають застосовуватися не каральні адміністративні санкції - стягнення, а санкції зовсім іншого напрямку - виховні, спрямовані на виховання, перевиховання особи.

Як бачимо, ст. 24¹ КУпАП не містить поняття заходів впливу, які застосовуються до неповнолітніх, що перешкоджає з'ясуванню їх правової природи. Водночас, на підставі розташування заходів впливу саме в розділі «Адміністративні стягнення» КУпАП можна стверджувати, що за своєю правовою природою заходи впливу близькі до адміністративних стягнень. При цьому, слід акцентувати увагу на відсутності заходів впливу в переліку адміністративних стягнень, передбачених ст. 24 КУпАП, що виключає можливість ототожнення заходів впливу з адміністративними стягненнями. Слід зазначити, що Проект

Кодексу України про адміністративні проступки від 26 травня 2004 р. [11] в частині, що стосується заходів впливу, також обмежується лише переліком останніх і не визначає їх місця в системі заходів адміністративного примусу.

Також залишаються дискусійними на нашу думку, питання стосовно органу, який вправі застосовувати заходи впливу (ст. 13 КУпАП), вичерпності переліку заходів впливу (ст. 24¹ КУпАП), строків їх застосування, а також можливості розподілу на основні та додаткові заходи впливу. Зазначене стосується також визначення мети застосування заходів впливу щодо неповнолітніх, їх співвідношення з поняттям покарання тощо.

Другу групу складають заходи, які передбачають вжиття до осіб віком від 16-ти до 18-ти років заходів адміністративного стягнення за вчинення ними окремих видів адміністративних правопорушень, що за змістом мають небезпечний характер і вимагають особливої реакції держави на їх попередження та припинення в майбутньому.

Відтак, поряд із адміністративними стягненнями, які застосовуються за вчинення правопорушення до загальних суб'єктів і передбачені ст. 24 КУпАП (попередження; штраф; штрафні бали; оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення; позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; громадські роботи; виправні роботи; адміністративний арешт, арешт з утриманням на гауптвахті), мають незалежне і самостійне місце заходи впливу, що застосовуються виключно до неповнолітніх правопорушників [12, 76].

До цієї групи законодавець відносить, наприклад, такі склади адміністративних правопорушень: незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах; дрібне викрадення чужого майна; порушення водієм правил керування транспортним засобом, правил користування ременями безпеки чи мотошоломами; експлуатація водіями транспортних засобів, ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах; перевищення встановлених обмежень швидкості руху, проїзд на заборонений сигнал регулювання дорожнього руху й порушення інших правил дорожнього руху та інші.

Аналіз ст. 26-32 КУпАП дозволяє зробити висновок, що до осіб у віці від 16-ти до 18-ти років можуть застосовуватися всі види адміністративних стягнень, передбачених КУпАП, окрім адміністративного арешту, як передбачено ч. 2 ст. 32 КУпАП. Крім того, на нашу думку, на законодавчому рівні необхідно закріпити, що до осіб у віці від 16-ти до 18-ти років не можуть застосовуватися виправні роботи, тому, що відповідно до ст. 31 КУпАП виправні роботи застосовуються на строк до двох місяців з відбуванням їх за місцем постійної роботи особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, і з відрахуванням до двадцяти процентів її заробітку в доход держави, а неповнолітні в цьому віці, як правило не мають постійної роботи. Враховуючи викладене, було б доцільно викласти ст. 31 КУпАП

України в такій редакції: «Виправні роботи застосовуються на строк до двох місяців з відбуванням їх за місцем постійної роботи особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, і з відрахуванням до двадцяти відсотків її заробітку в дохід держави. Виправні роботи признаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею). Виправні роботи не можуть застосовуватись до непрацездатних осіб, а також до неповнолітніх».

Таким чином, під адміністративною відповідальністю неповнолітніх слід розуміти негативну реакцію держави в особі уповноважених нею органів чи посадових осіб на протиправну поведінку осіб віком від 16-ти до 18-ти років через застосування до них стягнень і заходів впливу, передбачених чинним адміністративним законодавством.

Чинний КУпАП містить ряд норм, які стосуються неповнолітніх та їх прав у разі притягнення до адміністративної відповідальності: ст. 12 (вік, з якого настає адміністративна відповідальність), ст. 24¹ (заходи впливу, які застосовуються до неповнолітніх), ч. 2 ст. 32 (незастосування адміністративного арешту до осіб, які не досягли 18-річного віку), п.4 ч. 1 ст. 34 (визнання вчинення правопорушення неповнолітнім обставиною, яка пом'якшує відповідальність), ч. 2 ст. 40 (покладення на неповнолітнього обов'язку відшкодувати заподіяну шкоду), ст. 221 (розгляд справ про правопорушення неповнолітніх), п.2 ч. 1 ст. 247 (неможливість провадження по справі у разі недосягнення особою 16-річного віку), ст. 270 (законні представники неповнолітнього та інші). Норми, які регламентують порядок складання протоколу про адміністративні правопорушення, провадження у справах про адміністративні правопорушення, застосування адміністративного стягнення є однаковими як для дорослих, так і для неповнолітніх правопорушників. Вважаємо, що це є досить правильним, оскільки в даному випадку порушується принцип індивідуалізації накладення стягнення через неврачування вікових особливостей правопорушника.

Можливо виділити наступні особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх:

- вона носить, як правило, виховний та нематеріальний характер, так як до неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років, як правило, застосовуються заходи впливу, які не є адміністративними стягненнями;
- за вчинення адміністративних правопорушень в окремих випадках неповнолітні віком від 16-ти до 18-ти років можуть нести адміністративну відповідальність на загальних підставах;
- відповідно до ст. 32 КУпАП до неповнолітніх не застосовується адміністративний арешт;
- адміністративна відповідальність неповнолітніх носить лише судовий характер, тому що справи про адміністративні правопорушення неповнолітніх, вчинені особами віком від 16-ти до 18-ти років, розглядають судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів;
- вчинення правопорушення неповнолітнім є обставиною, що пом'якшує відповідальність;
- інтереси особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, і потерпілого, які є неповнолітніми або особами, що через свої фізичні або психічні вади не можуть самі здійснювати свої права у справах про адміністративні право-

порушення, мають право представляти їх законні представники (батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники);

- недосягнення особою на момент вчинення адміністративного правопорушення 16-річного віку є обставиною, що виключає провадження у справі про адміністративне правопорушення.

Висновки. Виходячи з вищевикладеного, можливо зробити висновки, що на сьогодні наведена вище система заходів впливу не є достатньо дієвою. Простежуються декілька проблем, що стосуються ефективності застосування до неповнолітніх правопорушників адміністративних стягнень. По-перше, ті темпи акселерації молоді, що відбуваються в сучасному житті дають підстави для зниження віку адміністративної відповідальності неповнолітніх, наприклад з 15-ти років. По-друге, доцільно було б запозичити з кримінального законодавства додаткові заходи виховного впливу і закріпити їх у КУпАП, наприклад: 1) встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього, що може передбачати заборону відвідувати певні місця, використовувати певні форми дозвілля; 2) покладення на не повнолітнього, який досяг 15-річного віку і має майно, кошти або заробіток, обов'язку відшкодування заповдіяних майнових збитків.

Істотним недоліком, на нашу думку, є відсутність у КУпАП процедури провадження у справах про адміністративні правопорушення за постановою із застосування заходів впливу щодо неповнолітніх. Саме щорічне зростання кількості правопорушень, що скоюють неповнолітні, та наявні особливості притягнення неповнолітніх до адміністративної відповідальності й сприяють необхідності введення до КУпАП окремого розділу «Провадження у справах про адміністративні правопорушення неповнолітніх», в якому слід відобразити особливості притягнення неповнолітніх до адміністративної відповідальності, передбачити перелік правопорушень та їх поняття, за вчинення яких застосовуються заходи виховного впливу, зокрема: доповнити ч. 2 ст. 24¹ КУпАП нормою, в якій передбачити відповідальність неповнолітнього у разі ухилення від застосованих до нього заходів впливу або у випадку вчинення ним повторного адміністративного правопорушення протягом року; ввести до КУпАП додаткові обмеження щодо неповнолітнього, які передбачають заборону відвідувати певні громадські місця, використовувати деякі форми дозвілля, зокрема пов'язані з керуванням механічними засобами, з обмеженням перебування поза місцем проживання після 23-ї години, вимоги щодо повернення до освітнього закладу або працевлаштування за допомогою спеціалізованої державної установи; надати можливість суду застосовувати до неповнолітніх правопорушників такий виховний вплив, як направлення до центрів медико-соціальної реабілітації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций, касающиеся отправления правосудия в отношении несовершеннолетних («Пекинские правила») от 29 ноября 1985 г. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_211
2. Конституція України від 28 червня 1996 р. // ВВР України. — 1996. - № 30. — Ст. 141.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. // ВВР УРСР. — 1984. — № 51. — Ст. 1122.
4. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 5 лютого 1993 р. // ВВР України. — 1993. - № 16. — Ст. 167.

5. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 р. // ВВР України. – 2001. - №30. – Ст. 142.
6. Горбач О. В. Адміністративна відповідальність неповнолітніх, батьків, або осіб, які їх замінюють: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Горбач Оксана Володимирівна. - К., 2006. - 215 с.
7. Битяк Ю.П. Адміністративне право України. – Х: Одісей, 2010. – 520 с.
8. Гончарук С. Т. Конспект лекцій з адміністративного права України. Загальна частина. – К.: КМУ ЦА, 1999. – 175 с.
9. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. – К.: Істина, 2008. – 500 с.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення з постатейними матеріалами [Текст] : станом на 1 січня 2001 року / за заг. ред. Е.Ф. Демського ; [уклад.: Гіжевський В.К., Демський Е.Ф., Леґецький М.П. та ін.]. - Київ : Юрінком Інтер, 2001. – 1086 с.
11. Кодекс України про адміністративні проступки: Проект Закону від 26 травня 2004 р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=5558&skl=5.
12. Багаденко І.П. Поняття та особливості заходів адміністративного впливу, що застосовуються до неповнолітніх // Право і суспільство. – 2008. - №4. – С. 74-78.

УДК 342.95

Денисюк Д. С., к.ю.н., доцент кафедри
фінансового та банківського права МАУП

Принципи діяльності національної поліції України: теорія та практика реалізації

У статті автор досліджує принципи діяльності Національної поліції України та шляхи їх повноцінної реалізації. Розглядаються основні положення щодо порядку реформування принципів діяльності поліції. Визначено, що метою реформування є підняття всієї системи органів внутрішніх справ на новий якісно вищий рівень в інтересах розвитку громадянського суспільства та зміцнення держави. Наголошено, що усе це можливо тільки за наявності нормативно закріплених принципів діяльності Національної поліції України. До основних принципів діяльності поліції віднесено: верховенство права, дотримання прав і свобод людини, законність, відкритість та прозорість, політична нейтральність, взаємодія з населенням на засадах партнерства, безперервність.

Ключові слова: органи внутрішніх справ, поліція, принципи діяльності, компетенція, практика реалізації, стратегія, законність, шляхи вдосконалення, правопорядок, законодавство.

В статье автор исследует принципы деятельности Национальной полиции Украины и пути их полноценной реализации. Рассматриваются основные положения о порядке реформирования принципов деятельности полиции. Определено, что целью реформирования является повышение всей системы органов внутренних дел на новый более высокий уровень в интересах развития гражданского общества и укрепления государства. Отмечено, что все это возможно только при наличии нормативно закреплённых принципов деятельности Национальной полиции Украины. К основным принципам деятельности полиции отнесены: верховенство права, соблюдение прав и свобод человека, законность, открытость и прозрачность, политическая нейтральность, взаимодействие с населением на принципах партнёрства, непрерывность.

Ключевые слова: органы внутренних дел, полиция, принципы деятельности, компетенция, практика реализации, стратегия, законность, пути совершенствования, правопорядок, законодательство.

The article explores the principles of the National police of Ukraine and ways of their full implementation. The main provisions of the procedure the police reform principles. Determined that the purpose of reform is to